

teménnyel és Mate nevű teával is kínálták a jelenlévőket. Ez utóbbi eredetileg indián szó, tököst jelent. A délamerikai indiánok és példájuk nyomán a gyarmatosítók ivóökökből fogyasztották ezt a „teát”. Mindannyian megkóstoltuk az emberi élet fenntartásához szükséges összes vitamint tartalmazó italt. E közben a helyszínen meg lehetett vásárolni Czetz János: Emlékezéseim, illetve Utazás Spanyolországban, és Nagy Sándorné, Szilágyi Margit: Diplomáciai küldetésünk Argentínában és Bolíviában c. könyveket. A rendezvényt követően a Társaság meghívta vacsorára, majd saját költségén elszállásolta az örmény kisebbségi önkormányzatoktól érkezett vendégeket. A rendezvényről beszámolt a Dunántúli Napló és a helyszínről riportot közvetített a Pécsi TV.

Harmath Kálmán

* * *

Fiatalok

Kirkósa Orsolya

A fiatal drámai szopránra 2003 őszén, a Hunyadi Lászlóban figyelhattunk fel, amelyben Szilágyi Erzsébet szerepében nagy szakmai és közönségsikert aratott. Tavaly az Attila Odabellájaként előbb a Margitszigeten, majd Debrecenben nyújtott emlékezetes alakítást, decemberi bemutatkozása az Operaházban Lady Macbethként a reveláció erejével hatott.

- Erdélyi származású vagy, de úgy hallottam, családi gyökereid Örményországig nyúlnak vissza.

- Az őseim 300 évvel ezelőtt jöttek el Örményországból, Apafy Mihály erdélyi fejedelem hívta be őket Erdélybe. A mai Szamosújvár helyén telepedtek le. Ezt a várost az örmények építették. A családom egyik fele onnan származik, úgyhogy félig örmény is vagyok. Családfánk az 1700-as évek elejéig vezethető vissza, de őseim már 1239-ben elindultak Ani városából a tatár hadsereg elől. A nevünk régen úgy hangzott, hogy Kirkor Sah - külön írva.

- Beszélsz örményül?

- A nagymamám még tudott örményül imádkozni, de beszélni már ő sem. Egyszer elkezdtem járnai örményórákra, de nem voltam elég kitartó.

- Közrejátszott-e indíttatásodban, hogy nagynénéd a híres kolozsvári szoprán, Kirkósa Júlia ?

- Igen, de más előzménye is van pályaválasztásomnak. A nagymamám is énekesnőnek készült, annak idején a budapesti Zeneakadémia hallgatója volt opera tanszakon, de a háború kitörése miatt haza kellett mennie Kolozsvárra. Amikor még élt, bennem látta az ő be nem teljesedett sorsát. Halála előtt úgy búcsúzott el, hogy „Unokám, te énekelj szépen, én mindig veled leszek”. Az énekes pályán való elindulásomban a nagynéném is közrejátszott, akinek minden opera-előadását láttam. Ő Budapesten is többször vendégszerepelt az Operaházban.

- Már kiskorodban kiderült, hogy tehetséged van az énekléshez?

- Iskolai ünnepeken énekeltem, de igazán 15 évesen döntöttem el, hogy operaénekesnő leszek. Kezdetben hárfázni szerettem volna, de végül az éneklés lett életem értelme. Már gyermekkoromban „megfertőződtem” az operával. Annak idején Kolozsváron a magyarság színházban, templomban és operában találkozott. Minden előadásra elmentünk, volt olyan, hogy az estét a Román Operában kezdtük, majd a szünetben átrohantunk a Magyar Operába.

- Zenei tanulmányaidat hol végezted?

- Először magánúton tanultam, majd a Zenelíceumban érettségiztem - az utolsó két évet, a XI-XII. osztályt jártam ott. Ezután jelentkeztem a Gh. Dima Zeneakadémiára, ahová csak harmadjára vettek fel. 1998-ban a denevér Rosalindájával államvizsgáztam, majd az egyéves mesteri tanfolyamra jártam, Julian Jurja osztályába. De azt már nem fejeztem be, mert közben megváltozott a vezetőség a Zeneakadémián. Nagynéném mindvégig figyelt a hangomra, de szeretettel emlékszem Papp Vilma és Dan Serbac tanáraimra is.

- Az Akadémia elvégzése után nem vezetett egyenes út az Állami Magyar Operába?

- Jelentkeztem az igazgatónál mint frissen végzett drámai szoprán. Tudtam, hogy többen nyugdíjba vonultak, ezért úgy gondoltam, van esélyem. Az igazgató azonban azt mondta, hogy neki inkább megéri a nyugdíjasokat visszahívni vendégszerepelni, mint a fiatalokat elindítani. Így aztán nem kerültem be, és énektanárként helyezkedtem el a kolozsvári balettiskolában.

- Hogyan kerültél Magyarországra?

- 2000 tavaszán Kolozsváron vendégszerepelt Varga Ildikó énekesnő, aki Budapesten Maria Teresa Uribe művésznő növendéke volt. Elvitt a tanárnőhöz meghallgatásra. Uribe ajánlotta, hogy feltétlenül jelentkezsek a nyári Majki Mesterkurzusra. Részt is vettem a kurzuson, ami életem meghatározó eseményévé vált.

- *Milyen értelemben?*

- Otthon semmilyen klikkbe, társaságba nem tartoztam, és nem ismertek el semmilyen szinten. Majkon már az első napon, amikor az első koncerten énekeltem, felfigyeltek rám. Onnantól kezdve már mindenki ismert, én viszont egyedül voltam, nem ismertem senkit. A további koncerteken is sikerem volt, de a sikert nem volt kivel megosztanom, és rengeteget szenvedtem ettől. Az első külföldi meghívásomat is Majknak köszönhetem. A kurzus után Uribe felajánlotta, hogy tanuljak nála. Mivel Kolozsváron semmilyen lehetőségem nem volt az éneklésre, 2000 októberében átköltöztem Magyarországra.

- *Budapesten az Operaház kórusának tagja lettél.*

- Nem rögtön, mert amikor idejöttem, nem volt hely a kórusban. Nehéz volt a kezdet, lakást, munkát kellett találnom. Szerencsére édesanyám átköltözött velem, hogy segítsen, és ne legyek egyedül. Egy ideig magántanítással kerestem a kenyeremet. 2002 februárjában vettek fel az Operaház énekkarába.

- *Jelenleg is félállásban kórustag vagy. Ez mennyi elfoglaltságot jelent?*

- Ritkán énekelek már a kórusban. Az első darab, amiben szerepeltem az énekkarral, a Macbeth volt. Milyen érdekes, hogy ebben az operában kezdtem kórustagként, és két év alatt Ladyvé léptem elő!

- *Ennek előzménye, gondolom, sikeres debütálásod Szilágyi Erzsébetként.*

- 2003-ban felvettek az Operastúdióba, majd előénekeltem Szilágyi Erzsébet szerepére. Petrovics Emil tanár úr bízott bennem, és megkaptam Erzsébetet másodszerreposztásban. A bemutató óta már négyszer énekeltem, kétszer beugrással. Tavaly januárban kértek fel, meghallgatás után, Lady Macbethre, s nagy öröömre december elején mutatkozhattam be a szerepben.

- *Átütő sikert arattál, a sajtóban is elismerő kritikák jelentek meg rólad.*

- Úgy érzem, az első előadás nem volt még az igazi. Izgultam, mert nem kaptam színpadi főpróbát. Csak házi színpadi, egy jelmezes meg egy zenekari próba volt, de az kevés. A második előadás már könnyebben ment. A negyedik, az utolsó előadásomat éreztem a legjobbnak, addigra érett be a szerep. Fantasztikus volt, hogy az utolsó előadásom után állva tapsolt és tombolt a közönség, amikor kijöttem a függöny elé. Büszke vagyok, hogy a zenekari tagok is gratuláltak a Ladyhez, mert nekik nem szokásuk akárkit dicsérni. Jólesett, hogy a kórustagok is drukkoltak nekem.

- *Sajnos, mire beérett a szerep, a darabot levették a műsorról.*

- Én is sajnálom, mert szerettem volna többször alakítani Macbethet. Rendkívül izgalmas, színészilag is jó szerep; hangilag pedig nagy kihívás. Bízom benne, hogy még lesz alkalmam elénekelni.

- *Az Attila Odabellájára mikor kértek fel?*

- Ionel Pantea tanár úr javaslatára lementem Debrecenbe előéneklésre, de nem tudtam, milyen szerepre keresnek drámai szopránt. Turandot és a Lady egyik áriáját énekeltem. Három hét múlva érkezett a felkérés Odabellára, a szeptemberi bemutatóra. Nagy örömmel vállaltam, bár nehéz a szólám, tele van koloratúrákkal. Június elején volt az első rendpróba, előtte pár nappal kaptam meg a kottát. Egy hónap alatt tanultam meg a szerepet.

- *De a bemutatkozásra már nyáron sor került.*

- Júliusban mutatták be az Attilát a Margitszigeti Színpadon, Alföldi Róbert rendezésében, ez a rendezés került át Debrecenbe is. Én a szigeti előadásokra nem voltam kitűzve. De amikor elkezdődtek a próbák, telefonáltak, hogy be kéne ugrani. Ám akkor én is beteg voltam, mondtam, előbb megkérdem a gégeszemet. Végül is a harmadik előadást én énekeltem. Izgultam nagyon, mert mikroporttal kellett énekelni, amit soha nem próbáltam még, ráadásul a ruháim sem voltak kész, két nap alatt varrták meg. Szerencsére jól sikerült az előadás. Azóta már a debreceni bemutató is lezajlott, dicsérő kritikákat kaptam. Nagyon szeretem a darabot, és tetszik Alföldi rendezése is.

- *Nem félted a hangodat, hogy ilyen hanggyilkos szerepekkel kezdted a pályát?*

- Ha az ember ésszel csinálja, akkor nem lehet baj. Sorozatban énekelni egyiket sem szabad, és párhuzamosan sem. Az én hangomra igazán kis szerep nincs, talán csak az egyik dáma A varázsfuvolában, de nem vagyok igazán Mozarthang.

- *Két éve immár Misura Zsuzsa az énektanárod.*

- Budapestre költözésem után két évig Uribéhez jártam énekórákra. Egy idő után azonban úgy éreztem, tanárt kell váltanom. Misura Zsuzsához jelentkeztem, akivel már Majkon találkoztam, s ő vállalta további

képzesemet. Jó a kapcsolatunk, s nagy segítség, hogy a tanárnő is énekelte azokat a szerepeket, amiket most én. Így sok jó tanáccsal lát el a művészi kifejezés és a szerepformálás terén. Egyébként az Operastúdióban is kaptam segítséget tanáraimtól az új szerepekre való felkészülésben.

- Említetted, hogy a majki kurzusnak köszönheted első külföldi fellépésedet is. Hol és mely operában szerepeltél?

- 2001-ben a Krakkói Operaházzal Németországban, Toscaként turnéztam. Amikor Majkon az utolsó koncerten zenekarral Tosca imáját énekeltem, hallotta egy német karmester is. Megkérdezte, hogy tudom-e az egész szerepet, és elvállalnék-e egy turnét. Mondtam, természetesen. Ám a szerepet nem tudtam, de Uribe tanárnő segítségével megtanultam. Azért is örültem ennek a felkérésnek, mert Tosca a szerepálmom volt, s Németországban kilenc előadáson énekelhettem, sikerrel. Bedobtak a mély vízbe, de sikerült kiúsznom belőle. Szeretném majd itthon is elénekelni Toscát.

- Mely szerepekre vágysz a legjobban?

- Vénuszra, Santuzzára, Ariadnére és Turandotra.

- Kolozsvárra nem hívtak vendégszerepelni, mióta szólista vagy?

- Az ottani sajtóban megjelent, hogy az Állami Operában Toscát fogok énekelni ebben az évadban, de eddig még nem érkezett felkérés.

- Milyen feladataid vannak mostanában?

- Január 25-én Verdi Requiemjének szoprán szólóját énekeltem a Zeneakadémián - ez segélykoncert volt a szökőár áldozatainak megsegítésére. Májusban vár rám Szilágyi Erzsébet szerepe négy Hunyadi-előadásban. Boldog lennék, ha megkapnám a Turandotot.

Jánosi Ildikó

* * *

*„A telekommunikációs eszközök szorosabbra vonják a magány falait, közelséget szimulálnak,
de mérhetetlen távolságokba taszítanak”*

* * *

Fiatal vendégkarmester és rutinos zongoraművész

Szergej Rachmaninov (1873-1943) II. Zongoraversenye (c-moll, op.18) és Johannes Brahms (1833-1897) II. Szimfóniája (D-dur, op.73) szerepelt a Nagyvárad Állami Filharmónia csütörtök esti szimfonikus koncertjének műsorán. A meghívott karmester az elmúlt héthez hasonlóan ismét egy fiatalember volt, **Flórián Gergely** (Budapestről), míg a szólista a sokak által ismert és kedvelt ifj. **Csiky Boldizsár**.

Rachmaninov zongoraversenyei közül a c-moll az egyik legismertebb és legtöbbet játszott. A szerző életében is fordulatot jelentett, hiszen 1901-ben e versenymű által talál újra önmagára és közönségére, miután az I. Szimfóniája 1897-ben kínos bukást szenved.

A darab kihívás minden szólista számára, már csak azért is, mert Rachmaninov kiváló zongorista volt, így magas fokú technikai igényessége összetéveszthetetlen utóromantikus mélabúval vegyül ebben a versenyműben is. Mai fordulattal élve a darab minden témája „sláger-gyanús”. Ezt érezhette a közönség is Csiky Boldizsár zongorajátékában, aki a Kolozsvári Zeneakadémia tanára. Pontos, tapasztalt kezével minden hangot a helyén tartott és igyekezett lélekjelenléttel áthidalni azokat a momentumokat is, amikor némi tempóegyenetlenség állt be a zenekarral és a karmesterrel való együttműködésben (például a harmadik tétel fugatójában). Rutinossága figyelemre méltó volt. A közönség szívébe is belopta magát, hiszen ritka, hogy valakit két ráadásra is visszatapsolnak. A zongoraművész stílusosan, Rachmaninov életének amerikai éveivel kapcsolódva, a meglepően hasonló hangulatú Gershwint idézte ráadásban.

Brahms II. Szimfóniája egy derűsebb, kedélyesebb arcát mutatja a szerzőnek, mint más súlyosabb tónusú szimfóniái. Az 1877-ben keletkezett mű már hangnemében is ezt a nyitottságot sugározza. A Wörthi-tóparti természetelmények fényessége szól belőle, a Brahmsra egyébként oly jellemző komoran elmélkedő szimfonikus gondolkodás itt távol marad, helyét átveszi valamiféle elragadó báj. A mű 1877. december 30-i bécsi bemutatója magyar vonatkozásban is fontos, mivel Richter János vezényletével zajlott.

A fiatal Flórián Gergely, aki egyébként Magyarországról látogatott hozzánk, Kolozsvárra végezte karmesteri tanulmányait Petre Sbarceanál. Nem vitás, hogy szerencsés karmesteralkat, erre ráérezett a várad közönség is, amelynek elnyerte szimpátiáját, hiszen az utóbbi időben ritkán tapsoltak vissza nálunk kétszer dirigens. A darabokat kiválóan ismeri, ez kétségtelenül kiderül abból, ahogyan együtt lélegzik a ze-